

Posudek oponenta bakalářské práce

Anna Drgáčová, Ikonografie dobývání města Litoměřice v roce 1640, FHS UK 2009, 66 s.

Autorka se v předložené práci věnuje problematice zachycení města Litoměřice a jeho nejbližšího okolí na plánu Carla Cappiho, přičemž ústřední otázkou představuje míra jeho realističnosti. Z metodologického hlediska se autorka rozhodla využít komparativní metodu, použitou na poměrně široký kartografický materiál zabírající časový úsek od poloviny 17. století do současnosti, a také terénní pozorování. Teoretické zázemí představují výstupy grantového projektu „Obraz a realita. Bojiště třicetileté války v Čechách v díle M. Meriana“ (GAČR 404/06/0256, 2006-2008).

Po zdařilém teoretickém a metodologickém úvodu se autorka zaměřila na několik základních pojmů (krajina, veduta, plán), které s pomocí sekundární literatury vymezuje. Pojem krajina se pokusila uchopit i z hlediska uměleckohistorického kontextu. Se stručnými závěry, které autorka shrnuje opět ze sekundární literatury, lze souhlasit, nicméně naskýtá se otázka, je-li možné z daného kontextu vyvozovat závěry obecné platnosti a zda by nestálo za úvahu rozšířit tuto část alespoň o pojetí krajiny a jeho proměny i v literárních pramenech.

Následující část autorka věnovala obecnému nástinu průběhu třicetileté války a několika dílčím problémům včetně hrubého nástinu vojenské taktiky a fortifikačního stavitelství.

Počínaje čtvrtou kapitolou se autorka dostává k samotnému jádru práce, tedy popisu města Litoměřice a jeho okolí (včetně popisu historického vývoje, klimatických a geologických poměrů území, fauny a flóry). Na základě terénního pozorování se autorce také podařilo identifikovat pozorovací body, které C. Cappi zřejmě využil pro zachycení plánu města a nejbližšího okolí. Tato část je velmi dobře zpracovaná a doplněná i názornou přílohou zobrazující na současné mapě pravděpodobný výsek krajiny, kterou zachycuje Cappiho plán, vymezený pozorovacími body (viz s. 38).

V páté kapitole autorka podrobila Cappiho plán Litoměřic důkladné analýze a srovnání s pozdějšími kartografickými prameny, přičemž odhalila celou řadu podstatných nepřesností a odchylek. Jak však autorka již v úvodu kapitoly poznamenává, Cappiho plán: „Nemá tedy přímo charakter historické mapy. Jeho autor se zaměřil především na architekturu budovanou pro vojenské účely a to zřejmě z důvodu toho, že plán byl určen k válečným účelům během třicetileté války.“ (s. 43). Rozbor plánu Litoměřic je v další kapitole doplněn i komparací dalších Cappiho plánů českých měst.

Z obsahového hlediska mám k práci Anny Drgáčové dvě připomínky:

1. S ohledem na zpracovávané téma je zarážející, že se autorka v textu nevěnovala alespoň základnímu úvodu do historické geografie a kartografie, což by bylo jistě důležitější, než uvádět velmi povrchní a pro práci samotnou v podstatě nepotřebný přehled událostí třicetileté války.

2. Text páté kapitoly sice svědčí o důkladné analýze pramenného materiálu, nicméně explikační hodnota by byla jistě vyšší, pokud by autorka samotný text doplnila o názorné grafické ztvárnění závěrů v obrazové příloze (např. zachycením odchylek a nepřesností průmětem do současné mapy).

Z formálního hlediska musím práci vedle několika překlepů vytknout dvě závažnější pochybení:

1. Opakování citací v poznámkovém aparátu.
2. Čísla poznámek uváděná před interpunkčními znaménky.

Práci Anny Drgáčové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře.

Mgr. Jan Tuček